

Contents lists available at ThaiJO

วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร
INTERDISCIPLINARY SOCIAL SCIENCES AND COMMUNICATION JOURNALjournal homepage : <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ISSC>

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

นรา ตานาคา¹ อธิรัตน์ หมิ่นวงศ์เทพ² บุญยานุช ชีวเกียรติยง³ และ บังอร สวัสดิ์สุข⁴
Nara Tanaca, Theerut Muenwongthep, Boonyanuch Cheewakiatyingyong,
and Bungon Sawatsuk

¹⁻⁴ คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Faculty of School of Business and Communication Arts, University of Phayao

E- mail: joenara10247@gmail.com * Corresponding author

<https://doi.org/10.14456/issc.2026.12>

Article History

Received: 22-03-2025; Revised:
12-03-2026; Accepted: 15-03-2026

คำสำคัญ:

การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม; ความสามารถในการดำเนินงาน; อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

บทคัดย่อ

บทนำ: ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจ ถือว่าเป็นประเด็นที่ธุรกิจต้องให้ความสำคัญ ทำให้เกิดกระแสความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ รวมถึงการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจได้ แต่บางองค์กรยังไม่ได้ให้ความสำคัญ และขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน **วัตถุประสงค์ของการวิจัย:** 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป **ระเบียบวิธีวิจัย:** การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 28 ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 5 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการจำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ข้อมูลให้เป็นระเบียบ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความ และสร้างข้อสรุปของข้อมูล **ผลการวิจัย:** พบว่า 1) ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับ มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านต้นทุน และด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ปัจจัยด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับ และปัจจัยด้านแรงกดดันจากตลาด มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป 4) แนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านซัพพลายเออร์ 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านกฎระเบียบ และข้อบังคับ **สรุป:** การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อธุรกิจ เนื่องจากจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ และส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กร จึงถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยสร้างความได้เปรียบและความยั่งยืนทางธุรกิจในระยะยาว

RELATIONSHIP OF GREEN PROCUREMENT FACTORS TO OPERATIONAL CAPABILITIES OF THE PROCESSED BEEF PRODUCTS INDUSTRY

Keywords:

Green procurement factors;
Operational capabilities; Processed
beef products industry

ABSTRACT

Introduction: The environmental impact of business operations is a crucial issue that businesses must address. This has led to a growing trend towards environmental responsibility in businesses, including the use of green procurement as a tool to enhance operational efficiency. However, some organizations still lack sufficient understanding and knowledge about green procurement processes to meet standards. **Objective:** 1) study the factors of green procurement of the processed beef products industry 2) study the operational capability of the processed beef products industry and (3) study the relationship of green procurement factors Between operational capabilities of the processed beef products industry. **Method:** The research design is a mixed-method research. The sample group used in this study consisted of 28 entrepreneurs in the processed beef products industry for the quantitative research and 5 key informants for the qualitative research, selected using purposive sampling. The research instruments used were questionnaires and interviews. The statistical methods used for quantitative data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation analysis. Qualitative data analysis involved classifying, categorizing, and interpreting the data to draw conclusions. **Results:** 1) The overall opinion level regarding green procurement factors in the processed beef products industry is generally high. The factor of awareness of laws and regulations has the highest overall opinion level, while other factors have a high overall opinion level. 2) The operational capability of the processed beef products industry in terms of environmental aspects, cost, and customer relationships all show a high overall opinion level. 3) green procurement factors, including support from senior management, green suppliers, green processes, awareness of laws and regulations, and market pressure, are correlated with the operational capability of the processed beef products industry. 4) Green procurement approaches correlated with the operational capability of the processed beef products industry consist of four aspects: 1) Policy, 2) Suppliers, 3) Process, and 4) Regulations and rules. **Conclusion:** green procurement is crucial for businesses as it improves operational efficiency and directly impacts organizational competitiveness. It is therefore a key strategy for building a competitive advantage and ensuring long-term business sustainability.

1. บทนำ

อุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่นำผลผลิตจากภาคเกษตรมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหาร อาศัยเทคโนโลยีการแปรรูปอาหารและการถนอมอาหาร และวัตถุดิบอื่นๆ มาเป็นเครื่องมือในกระบวนการแปรรูป อุตสาหกรรมอาหาร จึงเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรได้ (Chintrakulchai & Tangsangasakri, 2016)^[7] โดยการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วย 1) วัตถุดิบจากพืช ได้แก่ ผักและผลไม้ เป็นต้น และ 2) วัตถุดิบจากสัตว์ ได้แก่ เนื้อสัตว์ (Department of Agricultural Extension, Ministry of Agriculture and Cooperatives, 2020)^[9] โดยการแปรรูปเนื้อสัตว์เป็นการทำให้เนื้อสัตว์ต่างออกไปจากเดิม เพื่อเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบและรสชาติ ซึ่งในปัจจุบันผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปนั้น กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในตลาดประเทศไทย จึงทำให้เป็นที่ต้องการเป็นอย่างมาก เช่น เนื้อโคแปรรูป เนื้อหมูแปรรูป เนื้อไก่แปรรูป เป็นต้น (National Food Institute, 2020)^[20]

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เนื้อแปรรูปในประเทศไทยในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีส่วนแบ่งในตลาดภายในประเทศไม่มาก เมื่อเทียบกับการแปรรูปเนื้อสัตว์ชนิดอื่นๆ แต่การเลี้ยงโคเนื้อถือเป็นอาชีพทางการเกษตรสำคัญที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริม โดยเฉพาะการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อสำหรับการแปรรูปเนื้อโคคุณภาพสูง เพื่อรองรับความต้องการบริโภคภายในประเทศ และลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อโคแปรรูปคุณภาพสูง (National Food Institute, 2019)^[19]

ตลาดอาหารโลกในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยทางเศรษฐกิจท่ามกลางการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นส่งผลให้อุตสาหกรรมอาหาร ถูกมองว่าสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะมีต้นทุนในการผลิตสูง และยังพบว่าอุตสาหกรรมอาหารขาดการจัดการที่ชัดเจน ส่งผลให้การผลิตอาหารเกินปริมาณที่จำเป็น จนต้องเหลือทิ้งเป็นจำนวนมาก (Department of Environmental Quality Promotion, 2021)^[10]

องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) กล่าวว่า ในแต่ละปีมีขยะอาหารทั่วโลกมากกว่า 2.5 พันล้านตัน อาหารร้อยละ 40 ถูกทิ้งเป็นขยะ ในขณะที่ไทยสร้างขยะ 27-28 ล้านตันต่อปี กว่าครึ่งหนึ่งเป็นขยะที่มาจากอาหารทั้งบริโภคไม่หมด และวัสดุที่ใช้ประกอบอาหาร ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่อาหารที่ต้องสูญเสียไป แต่รวมถึงต้นทุนทุกอย่างตั้งแต่การผลิต ฝืนป่าที่ถูกถาง ดินที่ปนเปื้อน อากาศที่เต็มไปด้วยมลพิษจากการใช้สารเคมี และสุดท้ายคือการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณมหาศาลของอุตสาหกรรม (Éric Darier & Monique Mikhail, 2020)^[14]; (Our World in Data, 2022)^[24] ระบุว่าประเภทอาหารที่มีค่าเฉลี่ยของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดคือ เนื้อวัว (จากฟาร์มโคเนื้อ) รองลงมาคือ ดาร์กช็อกโกแลต และเนื้อแกะตามลำดับ

ปัจจุบันผู้เลี้ยงโคเนื้อได้เผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงราคาผลผลิตที่ผันผวน และมีปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการของเสียจากฟาร์มโคเนื้อ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อแหล่งน้ำ และอาหารสัตว์ เป็นต้น (Bungbua et al., 2025)^[5] ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการแปรรูปโคเนื้อยังต้องแข่งขันกับเนื้อที่นำเข้าจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีต้นทุนต่ำและคุณภาพเนื้อดี ทำให้ผู้ประกอบการของไทยแข่งขันกับผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกได้ยาก เนื่องจากมีประสิทธิภาพการผลิตที่ยังต่ำและขาดการสร้างภาพลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ชัดเจนในตลาด (Thailand Development Research Institute, 2025)^[30]

ทั้งนี้ จากสถานะการแข่งขันของอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้องค์กรธุรกิจต้องหาแนวทางในการดำเนินงานเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนถือเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ โดยจะเป็นการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นภายใต้สภาพแวดล้อม

ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการลดความเสี่ยง รวมถึงช่วยในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ (Sustainable Business Development Center, 2018)^[20]

การจัดซื้อจัดจ้างถือเป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่มีความสำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งโดยจะเป็นกระบวนการที่มีหน้าที่ในการจัดหาวัตถุดิบต่างๆ ตามความต้องการขององค์กร และเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรต่างๆ ใน Supply Chain ดังนั้น การจัดซื้อจะต้องมีกระบวนการเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกวัตถุดิบ และตัดสินใจเลือกผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบที่มีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของธุรกิจ (Borirak, 2007)^[4] และจะเป็นระบบในการตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ และตัวผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ ซึ่งจะเป็นตัวที่ส่งผลให้ต้นทุนรวมของโลจิสติกส์ต่ำลงโดยในปัจจุบันได้มีการพัฒนาด้านการจัดซื้อเป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเป็นการจัดซื้อตามรายการสินค้าและบริการที่ได้จัดทำเกณฑ์ข้อกำหนดไว้แล้ว และเป็นการจัดซื้อสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าสินค้าปกติทั่วไปที่ทำหน้าที่เหมือนกัน โดยพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิต ตั้งแต่ขั้นตอนในการจัดหา จนถึงการจัดการซากผลิตภัณฑ์หลังใช้งาน การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นโอกาสในการสร้างความแตกต่างในการแข่งขัน (Nichakornkeerati, 2015)^[21] ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ

จากความเป็นมาที่กล่าวข้างต้น พบว่า การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ ทั้งนี้ ยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ศึกษาถึงปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกับความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป

3. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green procurement) หมายถึง การจัดซื้อผลิตภัณฑ์และบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลง หรือน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีจุดประสงค์เดียวกัน นอกจากนี้ การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยังเป็นการเพิ่มมุมมองด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในราคาและเกณฑ์อื่นๆ ในการคัดเลือกผู้ส่งมอบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ โดยเป้าหมายสูงสุดของการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ เพื่อลดผลกระทบในเชิงลบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ (Kanchanasuntorn, 2008)^[17] ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีผู้นำมาศึกษามากที่สุดเป็น 5 อันดับแรก ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับ และแรงกดดันจากตลาด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง หมายถึง การที่ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญในเรื่องของการดำเนินงานด้านจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กร Chidchob and Pianthong (2018)^[6] กล่าวว่า ความมุ่งมั่นของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยผลักดันให้เกิดนโยบายและตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจ และส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของพนักงานในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของแผนกจัดซื้อและ Huong (2021)^[12] กล่าวว่าความมุ่งมั่นของผู้จัดการระดับสูงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตามห่วงโซ่อุปทานสีเขียวให้ประสบความสำเร็จ การสนับสนุน คำแนะนำ และความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงถือเป็นแรงผลักดันหลักที่มีอิทธิพลในทางบวกต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงจึงมีความสำคัญต่อการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร

H₁: ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

องค์กรธุรกิจกับซัพพลายเออร์นั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างซัพพลายเออร์และผู้ซื้อ เนื่องจากธุรกิจกับซัพพลายเออร์ต้องมีการติดต่อซื้อขายวัตถุดิบสำหรับกระบวนการผลิต รวมถึงการประสานงานและความร่วมมือระหว่างกันเพื่อตอบสนองอย่างรวดเร็ว และตรงตามความต้องการของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญต่อการบรรลุความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ (Chin et al., 2020)^[8] องค์กรธุรกิจต่างๆ จึงเห็นถึงความสำคัญที่จะรวมซัพพลายเออร์และผู้ซื้อไว้ด้วยกันในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมของห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในการจัดซื้อที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการผสมผสานหลักการสีเขียวเข้ากับการจัดซื้อ โดยธุรกิจสามารถจัดเตรียมข้อกำหนดให้กับซัพพลายเออร์ ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับสินค้า ทั้งนี้ ความสัมพันธ์กับซัพพลายเออร์จึงมีความสำคัญ เพราะการทำงานร่วมกันในองค์กรกับซัพพลายเออร์ จะช่วยให้สามารถส่งต่อความเสี่ยงจากปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านซัพพลายเออร์ได้ ดังนั้น ความสัมพันธ์กับซัพพลายเออร์จึงสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจเอง เช่นเดียวกับซัพพลายเออร์ทั้งหมดและผู้เข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานอื่นๆ (Shaharudin et al., 2018)^[26]

H₂: ปัจจัยด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดให้ซัพพลายเออร์ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการจัดการของเสียที่สำคัญในการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ลดการใช้วัสดุและพลังงาน การนำกลับมาใช้ใหม่ การรีไซเคิล การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ และการลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์อันตราย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการลดของเสีย กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้น จะกำหนดให้ธุรกิจต้องเลือกซัพพลายเออร์โดยใช้เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม และกำหนดให้ซัพพลายเออร์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม และการคัดเลือกซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต้องคำนึงถึงเกณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น คุณภาพ เวลาการส่งมอบ ต้นทุน การบริการ และพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ ตลอดจนเกณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ และผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Chin et al., 2020)^[8]

H₃: ปัจจัยด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับ

การตระหนักในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เป็นข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกฎระเบียบและกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ของเสียอันตราย สารพิษ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และอาจรวมถึงนโยบายในการควบคุม เช่น การจำกัดและลงโทษการกระทำทำให้ทรัพยากรและสร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมในการใช้ภาษี และค่าธรรมเนียมและวิธีการควบคุมอื่นๆ ควบคุมการดำเนินงานขององค์กรอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมเพื่อจำกัดการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้ องค์กรธุรกิจมีแนวโน้มที่จะมีการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดโดยสถาบันกำกับดูแล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐในประเทศ ดังนั้น องค์กรที่ตระหนักและปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม มักจะมีความจริงจังมากกว่าที่จะนำมาใช้การปฏิบัติตามสิ่งแวดล้อม (Shaharudin et al., 2018)^[26]

H₄: ปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

แรงกดดันจากตลาด

แรงกดดันจากตลาด ถือเป็นแนวทางในการปรับปรุงผลการดำเนินงานของธุรกิจที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญในเรื่องผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น Lin et al. (2013)^[18] กล่าวว่า ความต้องการของลูกค้าที่ต้องการนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจหันมาดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และรักษาส่วนแบ่งการตลาด ซึ่งทำให้ผู้ผลิตมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Dubey et al. (2013)^[13] ที่กล่าวว่า รายได้ของธุรกิจสามารถได้รับผลกระทบในเชิงบวกเมื่อลูกค้าชื่นชอบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับคู่แข่งที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า และ Yen (2012)^[33] กล่าวว่า แรงกดดันของลูกค้าที่ต้องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการจัดซื้อที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อมขององค์กร และทำให้เพิ่มความสามารถทางการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ

H₅: ปัจจัยด้านแรงกดดันจากตลาดมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปผลการดำเนินงานด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

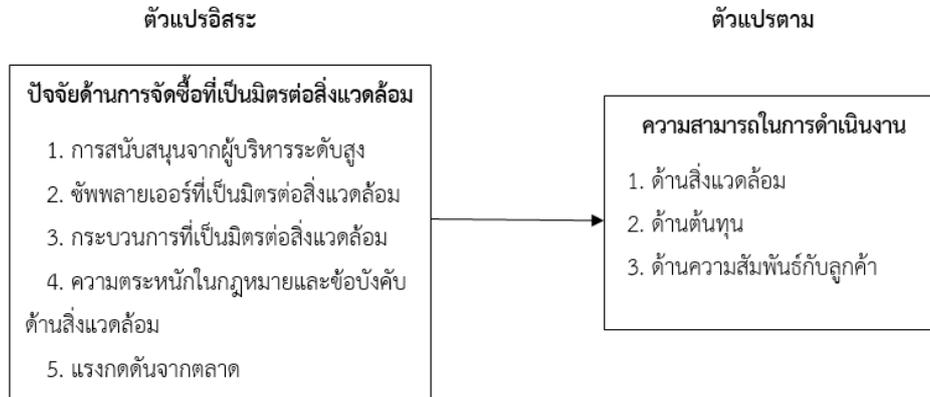
การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้น มีความเชื่อมโยงกับด้านต้นทุน ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการสนับสนุนแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจากผู้บริหารระดับสูง แสดงถึงความสำคัญในการตอบสนองความคาดหวังของลูกค้า ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงในด้านภาพลักษณ์ของธุรกิจ นอกจากนี้ Hart and Dowel (2010)^[15] กล่าวว่า ธุรกิจที่เข้าสู่การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะมีโอกาสสูงในการลดต้นทุนการผลิตโดยการลดค่าธรรมเนียมการจัดการของเสีย การลดวัสดุอันตราย ประหยัดจากการใช้พลังงาน น้ำ เชื้อเพลิง และทรัพยากรอื่น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยังเป็นเทคนิคการจัดการที่ช่วยปรับปรุงภาพลักษณ์และการเติบโตของผลิตภัณฑ์ให้มั่นคง จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดซื้อภายในอุตสาหกรรม ตลอดจนส่งเสริมความพึงพอใจลูกค้า อีกทั้งยังช่วยให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จในด้านผลประโยชน์ต่างๆ เช่น การลดต้นทุน การจัดการของเสีย การซื้อที่มีคุณภาพ และการเพิ่มความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบขององค์กรธุรกิจโดยผ่านแนวปฏิบัติในการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Anane, 2020)^[1]

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปได้ว่า การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้นมีความเชื่อมโยงกับด้านต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ โดยในด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความสามารถในการดำเนินงานที่วัดได้ทั้งเป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน เช่น ปริมาณของเสีย หรือมลพิษต่างๆ การใช้พลังงาน และการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เป็นต้น ด้านต้นทุน เป็นความสามารถในการดำเนินงานที่วัดได้เป็นตัวเงิน เช่น การลดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการจัดการของเสีย หรือวัสดุอันตราย การลดต้นทุนในการผลิตต่อหน่วย เป็นต้น และ ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า เป็นความสามารถในการดำเนินที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความจงรักภักดีของลูกค้า การกลับมาซื้อซ้ำของลูกค้า เป็นต้น

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิด

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยที่ดำเนินการด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้ามาเสริม ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลของชุดตัวแปรที่สัมพันธ์กัน โดยการสอบถามความคิดเห็นและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) (U-on, 2007)^[33] เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-3 จากนั้นใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลจากการใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือและมีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้นในการนำข้อมูลไปสนับสนุนกับผลการวิเคราะห์ของการวิจัยเชิงปริมาณในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป จำนวน 30 ราย (Department of Industrial Works, 2024)^[11]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป กำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973)^[31] ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 28 กลุ่มตัวอย่าง และในส่วนของกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ได้แก่ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป จำนวน 5 ราย ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างที่มีลักษณะพิเศษตามที่ผู้วิจัยกำหนด (Srisa-ard, 2017)^[27] โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขึ้นจากประชากรที่ทำการศึกษา เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ เป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปที่พร้อมจะให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ และในส่วนของกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีประสบการณ์ หรือความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และพร้อมที่จะให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป ประกอบด้วย (1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง (2) ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (3) กระบวนการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (4) ความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม (5) แรงกดดันจากตลาด

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป โดยประเมินจากตัวชี้วัดด้านประโยชน์ของการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับคือ (1) ด้านสิ่งแวดล้อม (2) ด้านต้นทุน (3) ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน เวลาในการดำเนินงาน และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ปัจจัยด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านแรงกดดันจากตลาด โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Best (1970)^[3]

ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับระดับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านต้นทุน และด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Best (1970)^[3]

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน คำถามเป็นแบบเติมคำตอบ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงาน และคำถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้ออลดรูป คำถามเป็นแบบเติมคำตอบ

ทั้งนี้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีมีค่าเท่ากับ 0.67 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ และได้้นำแบบสอบถามไปทำการทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ราย เพื่อทำการตรวจสอบโดยการคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.940 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) และสามารถนำไปใช้ได้จริง ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบใช้กับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 ราย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง เพื่อให้ได้เครื่องมือการวิจัยที่มีความสมบูรณ์ และสามารถเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพได้ตรงตามวัตถุประสงค์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
2. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป และชี้แจงจุดประสงค์ของงานวิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ผ่านทางระบบออนไลน์ (Google form)
4. หลังจากประมวลผลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป และชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เข้าใจ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์
5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการดำเนินงานงานธุรกิจของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

1. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อช่วยในการอธิบายผลที่เกิดขึ้น (Podhisita, 2007)^[25]
2. จำแนกและจัดระเบียบข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้ มาทำการจำแนกและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบ
3. ตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปของข้อมูล

6. ผลการวิจัย

1. การศึกษาปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมาย และข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และปัจจัยซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ระดับปัจจัย		การแปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง	3.52	0.90	มาก
2. ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	3.63	0.63	มาก
3. กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	3.68	0.57	มาก
4. ความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม	4.56	0.52	มากที่สุด
5. แรงกดดันจากตลาด	3.58	0.75	มาก
รวม	3.79	0.67	มาก

2. การศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และด้านต้นทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ความสามารถในการดำเนินงาน	ระดับความสามารถการดำเนินงาน		การแปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.87	0.61	มาก
2. ด้านต้นทุน	3.68	0.70	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า	4.04	0.71	มาก
รวม	3.86	0.67	มาก

3. การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หากพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปสูงสุด มีค่า r เท่ากับ 0.831 รองลงมาคือ ปัจจัยซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีค่า r เท่ากับ 0.762 และปัจจัยความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม มีค่า r เท่ากับ 0.754 ตามลำดับดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป	ความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง (X ₁)	.831**	สูง
2. ซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (X ₂)	.762**	สูง
3. กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (X ₃)	.713**	สูง
4. ความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม (X ₄)	.754**	สูง
5. แรงกดดันจากตลาด (X ₅)	.746**	สูง

** P < .01

จากสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านกระบวนการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป และสมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านแรงกดดันจากตลาดมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

ทั้งนี้ นอกจากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันแล้ว ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในประเด็นของชุดตัวแปรที่สัมพันธ์กันกับกลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป เพื่อนำข้อมูลไปประกอบกับงานวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงมากที่สุด เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรต้องมีการกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ นโยบาย หรือแนวทางในการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ผลการดำเนินงานที่ตั้งไว้ได้

4. แนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป

แนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านนโยบาย เป็นการกำหนดนโยบาย ด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจากผู้บริหารระดับสูง เช่น การส่งเสริมการนำหลัก 3R เข้ามาใช้ในองค์กร เพื่อเป็นการจัดการของเสียที่ให้ความสำคัญในการลด การเกิดของของเสียให้เหลือน้อยที่สุดเป็นลำดับแรก รวมถึงต้องมีการกำหนดแผนการจัดซื้อ เพื่อที่จะวัดความสำเร็จของแผนงาน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผน และติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนที่ตั้งไว้ (2) ด้านซัพพลายเออร์ เป็นการคัดเลือกซัพพลายเออร์ โดยพิจารณาจากการได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมในสินค้า หรือบริการ เช่น มาตรฐาน ISO 14000 เป็นต้น และบริหารจัดการซัพพลายเออร์ ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อกำหนดขององค์กร และต้องมีการ

สร้างความร่วมมือในการออกแบบสินค้าให้ดีขึ้น ตลอดจนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวงจรผลิตภัณฑ์ (3) ด้านกระบวนการ เป็นการเลือกจัดซื้อสินค้าที่ส่งผลให้ไม่เกิดมลพิษ หรือเกิดในปริมาณน้อยที่สุดขณะกำจัด หรือเลือกซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายฉลากเขียวมาใช้ในองค์กร เช่น หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง และยืดหยุ่น เป็นต้น รวมถึงเป็นการควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด โดยใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดขั้นตอนของกระบวนการผลิต ลดของเสียจากการผลิต (4) ด้านกฎระเบียบ และข้อบังคับ จะเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่บังคับใช้ เช่น การใช้พลังงาน การกำจัดขยะ เป็นต้น รวมถึงการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบและความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ขององค์กรเพื่อประเมินผลกระทบและความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจ

7. อภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านแรงกดดันจากตลาด มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับ มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nichakornkeerati (2015)^[21] พบว่า องค์กรประกอบที่ส่งผลต่อการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็นของประเทศไทย ได้แก่ การสนับสนุนของภาครัฐ เครื่องมือสนับสนุนการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติงานในการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ความตระหนัก นโยบายการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน

2. ความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านสิ่งแวดล้อม และด้านต้นทุน ตามลำดับ และจากผลการดำเนินงานข้างต้น จะช่วยให้ธุรกิจทราบถึงความสามารถ หรือสถานะในการดำเนินการของธุรกิจ รวมถึงความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในปัจจุบันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Supachaiwat (2021)^[28] ที่พบว่า ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมมันสำปะหลังโดยรวมด้านการเงิน ด้านลูกค้า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งจากผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมจะทำให้องค์กรทราบถึงสถานการณ์ดำเนินงานของกิจการในปัจจุบัน และมีความสำคัญต่อความสามารถการแข่งขันในอุตสาหกรรม

3. ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป พบว่า ปัจจัยที่ด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูปได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ด้านซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านความตระหนักในกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม และด้านแรงกดดันจากตลาด มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chidchob & Pianthong (2018)^[6] ที่พบว่า ปัจจัยความมุ่งมั่นของผู้บริหาร แรงกดดันจากลูกค้า และการจัดซื้อสีเขียว มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อผลการดำเนินธุรกิจ

4. แนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โคเนื้อลดรูป ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านนโยบาย เป็นการที่ผู้บริหารระดับสูงได้มีการกำหนดนโยบายด้านการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมการนำหลัก 3R เข้ามาใช้ในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Banthachak and Rodpon (2023)^[2] ที่พบว่า ผู้บริหารระดับสูงควรมีนโยบายส่งเสริมให้มีการออกแบบสินค้า โดยลดการใช้วัสดุ หรือลดการใช้พลังงานให้น้อยลง รวมถึงส่งเสริมให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้ส่วนประกอบที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ และผู้บริหารต้องมีการกำหนดแผนการจัดซื้อขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถวัดความสำเร็จของแผนงานได้ (2) ด้านซัพพลายเออร์ เป็นการคัดเลือกซัพพลายเออร์ โดยพิจารณาจากการได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมในสินค้า และบริหารจัดการซัพพลายเออร์ ให้เป็นไปตามนโยบาย เงื่อนไขข้อกำหนดขององค์กรที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ต้องมีการสร้างความร่วมมือกัน ในเรื่องของการออกแบบสินค้าให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่สามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการจัดหา จนถึงกระบวนการส่งมอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Supachaiwat (2021)^[28] ที่พบว่า ผู้ผลิตจะต้องคัดเลือกซัพพลายเออร์ที่สามารถผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีมาตรฐานในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และการลดต้นทุน จะส่งผลช่วยให้ธุรกิจมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้

(3) ด้านกระบวนการ เป็นการเลือกจัดซื้อสินค้าที่ส่งผลให้เกิดมลพิษในปริมาณน้อยที่สุด เช่น หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง และหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เป็นต้น รวมถึงควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดความคุ้มค่าที่สุดโดยการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ทรัพยากร และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในการผลิต ลดขั้นตอนการผลิตสินค้า และลดของเสียจากการผลิต สอดคล้องกับ Insom (2015)^[16] ที่ได้กล่าวว่าควรใช้วัสดุที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เช่น วัสดุหมุนเวียน และวัสดุที่ใช้พลังงานต่ำ เป็นต้น และมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เช่น ใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในการผลิต ใช้พลังงานที่สะอาด ลดการเกิดของเสียจากการผลิต และลดขั้นตอนของกระบวนการผลิต (4) ด้านกฎระเบียบ และข้อบังคับ จะเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่บังคับใช้ รวมถึงการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ และความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ขององค์กร สอดคล้องกับ Nikrosahakiat (2023)^[22] ที่กล่าวว่า กฎหมายสิ่งแวดล้อมบังคับให้ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องทำ EIA เพื่อประเมินผลกระทบและความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบว่าผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และสอดคล้องกับ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2021)^[23] ที่กล่าวว่า EIA จะช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในโครงการนั้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นกลยุทธ์สำคัญในห่วงโซ่อุปทานที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจทั้งในด้านต้นทุน ด้านสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ซัพพลายเออร์ กระบวนการ กฎหมาย และแรงกดดันจากตลาด ซึ่งล้วนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารที่เป็นแรงขับเคลื่อนหลักขององค์กร นอกจากนี้ยังได้แนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านซัพพลายเออร์ ด้านกระบวนการ และด้านกฎระเบียบ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรในระยะยาว

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.องค์กรควรกำหนดนโยบายการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนโดยผู้บริหารระดับสูงควรสนับสนุนและผลักดันนโยบายการจัดซื้อสีเขียว เช่น การนำหลัก 3R มาใช้ในกระบวนการจัดซื้อและการดำเนินงานขององค์กร
2. พัฒนาระบบการคัดเลือกและประเมินซัพพลายเออร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก เช่น การมีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน เป็นต้น
3. ปรับปรุงกระบวนการผลิตและการจัดซื้อให้ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกใช้น้ำ หรือวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การลดของเสียจากการผลิต การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สร้างความตระหนักด้านกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมในองค์กร โดยควรมีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดทำระบบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมาย
5. ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับองค์กรและห่วงโซ่อุปทาน โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนจัดซื้อ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และการติดตามผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังอุตสาหกรรมประเภทอื่นเพื่อเปรียบเทียบผลของปัจจัยการจัดซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการดำเนินงานในบริษัทที่แตกต่างกัน
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีผลต่อความสามารถในการดำเนินงาน เช่น นวัตกรรมองค์กร การจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน
3. ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างหรือพื้นที่ศึกษาให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความสามารถในการอธิบายผลการวิจัยให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

REFERENCE

- [1] Anane, A. (2020). The Influence of Green Procurement Practice on Organisational Performance. Ghana Water Company Ltd. and Bayport Savings and Loans Plc as Point of Convergence. *Journal of Economics, Management and Trade*, 26(2), 43-63.
- [2] Banthachak, S. & Rodpon, P. (2023). The effects of green supply chain management and innovation capability on firm performance of textile and garment industry in Thailand [Article in Thai]. *Journal of MCU Social Science Review*, 13(6), 41-53.
- [3] Best, J. W. (1970). *Research in Education*. Prentice Hall, Inc.
- [4] Borirak, A. (2007). *Case Study: Procurement Management in Thailand* [In Thai]. IFL Trade Media Printing House.
- [5] Bungbua, P., et al. (2025). A Study of Problems in the Beef Cattle and Beef Products Supply Chain Issues: Social, Economic, and Environmental Dimensions in the Thai-Cambodian Border Area, Sa Kaeo Province [Article in Thai]. *Songklanakarin Journal of Management Sciences*, 42(1), 32-45.
- [6] Chidchob, T., & Pianthong, N. (2018). The Causal Model of Executive Commitment, Customer Pressure, Green Purchasing, and Business Performance of Manufacturing Industries in Thailand: A Review. [Article in Thai]. *Executive Journal*, 38(1), 79 - 90.
- [7] Chintrakulchai, S. and Tangsangasakri, S. (2016). *The relationship between the food industry and other production sectors in the economy* [In Thai]. Thammasat University.
- [8] Chin, T. A., Malik, N. F. I. A., Tat, H. H., Sulaiman, Z., & Choon, T. L. (2020). Green purchasing practices and environmental performance. *International Journal of Supply Chain Management*, 9(1), 291 - 297.
- [9] Department of Agricultural Extension, Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2020). *Processing of fruits and vegetables to add value* [In Thai]. Office of Technology Transfer Development.
- [10] Department of Environmental Quality Promotion. (2021). *Food industries that reduce their environmental impact* [In Thai]. <https://old.dcce.go.th/>
- [11] Department of Industrial Works. (2024). *The factory deals with animals, excluding aquatic animals* [In Thai]. <https://www.diw.go.th/>
- [12] Huong, G., Le Ngoc, K. H., Luyen, T. T., Nguyen, Q. G., & Tran, P. L. (2021). Internal Factors Affecting Green Procurement of Food and Beverage Firms in Vietnam. *VNU JOURNAL OF ECONOMICS AND BUSINESS*, 1(4), 45 – 56.
- [13] Dubey, R., Bag, S., Ali, S. S., & Venkatesh, V. G. (2013). Green purchasing is key to superior performance: an empirical study. *International Journal of Procurement Management*, 6(2), 187-210.
- [14] Eric Darier & Monique Mikhail. (2020). *Food waste: A hidden problem in the food industry*. <https://www.greenpeace.org/thailand/story/17905/food-agriculture-food-waste/>

- [15] Hart, S.L. and Dowel, G. (2011). A natural-resource-based view of the firm: Fifteen years after. *Journal of Management*, 5(3), 33 – 54.
- [16] Insorn, W. (2015). *Environmentally Friendly Products* [In Thai]. <http://www.thailandindustry.com/>.
- [17] Kanchanasuntorn, K. (2008). *Green Purchasing Strategy* [In Thai].
https://www.iok2u.com/index.php?option=com_content&view=article&id=749&catid=9
- [18] Lin, R. J., Geng, Y., & Tan, K. H. (2013). Market Demand, Green Product Innovation, and Firm Performance: Evidence from Vietnam Motorcycle Industry. *Journal of Cleaner Production*, 40(3), 101-107.
- [19] National Food Institute. (2019). *The state of the Thai processed beef industry* [In Thai].<https://fic.nfi.or.th/sector-monitor-detail.php?cat=17&type=1>
- [20] National Food Institute. (2020). *Processed meat and seafood products in Thailand* [In Thai].
https://fic.nfi.or.th/market_overview/4JAN2020Thailand_Processed%20meat%20and%20seafood.pdf
- [21] Nichakornkeerati, R. (2015). The Components of Green Procurement in Air-Conditioning and Refrigeration Industry in Thailand [Article in Thai]. *Journal of Business, Innovation and Sustainability (JBIS)*, 10(2), 157-166.
- [22] Nikrosahakiat, K. (2023). *Environmental law and business* [In Thai]. <https://www.normthing.com/2024/01/16/business-environment-laws-sustainability/>
- [23] Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning. (2021). *Environmental Impact Assessment* [In Thai]. <https://www.onep.go.th>
- [24] Our World in Data. (2022). *Environmental Impacts of Food Production*. https://ourworldindata.org/environmental-impacts-of-food?fbclid=IwQ0xDSwLq5OJleHRuA2FlbQlxMQABHnYGMELp_3CPSFljmw83H4OQIksORYdPk4nWqZyrVy0PELc8YBeWRHoo0TQv_aem_gisVzsApV7uNdWfAUkUJ-g
- [25] Podhisita, C. (2007). *The Science and Art of Qualitative Research* (3rd ed.) [In Thai]. Amarin Printing and Publishing.
- [26] Shahrudin, M. R., Zainoddin, A. I., Abdullah, D., Hotrawaisaya, C., Soonthornpipit, H., & Norddin, N. (2018, October). Factors that influence the green purchasing practices among suppliers of electrical components. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 2020, No. 1, p. 020066). AIP Publishing LLC.
- [27] Srisa-ard, B. (2017). *Basic Research* (10th ed.) [In Thai]. Suviriyasasan.
- [28] Supachaiwat, J. (2021). Green Supply Chain Management and the Performance of Cassava Industry in the Northeastern Region of Thailand [Article in Thai]. *JOURNAL OF SOUTHERN TECHNOLOGY*, 14(2), 61-69.

- [29] Sustainable Business Development Center. (2018). *Sustainable Supply Chain* [In Thai].
<https://setsustainability.com/page/sustainable-supply-chain>
- [30] Thailand Development Research Institute. (2025). *The survival strategies for Thai beef and dairy cattle in a changing market era* [In Thai]. <https://tdri.or.th/2025/08/thaidairy-survivalpath/>
- [31] Taro, Y. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. Harper & Row.
- [32] U-on, V. (2007). *Business Research and Information Retrieval* [In Thai]. Print at Me.
- [33] Yen, Y. X., & Yen, S.Y. (2012). Top-management's role in adopting green purchasing standards in high-tech industrial firms. *Journal of Business Research*, 65(7), 951-959.